നാരദപുരാണമ്- പൂർവാർധഃ/അധ്യായഃ 34

നാരദ ഉവാച

സമാഖ്യാതാനി സർവാണി യോഗാങ്ഗാനി മഹാമുനേ

ഇദാനീമപി സർവജ്ഞ യത്പൃച്ഛാമി തദുച്യതാമ് 1.34.1

യോഗോ ഭക്തിമതാമേവ സിധ്യതീതി ത്വയോദിതമ്

യസ്യ തുഷ്യതി സർവേശസ്തസ്യ ഭക്തിശ്ച ശാശ്വതമ് 2

യഥാ തുഷ്യതി സർവേശോ ദേവദേവോ ജനാർദനഃ

തന്മമാഖ്യാഹി സർവജ്ഞ മുനേ കാരുണ്യവാരിധേ 3

സനക ഉവാച

നാരായണം പരം ദേവം സച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹമ്

ഭജ സർവാത്മനാ വിപ്ര യദി മുക്തിമഭീപ്സസി 4

രിപവസ്തം ന ഹിംസന്തി ന ബാധന്തേ ഗ്രഹാശ്ച തമ്

രാക്ഷസാശ്ച ന ചേക്ഷന്തേ നരം വിഷ്ണുപരായണമ് 5

ഭക്തിർദൃഢാ ഭവേദ്യസ്യ ദേവദേവേ ജനാർദനേ

ശ്രേയാംസി തസ്യ സിധ്യന്തി ഭക്തിമന്തോഽധികാസ്തതഃ 6

പാദൗ തൗ സഫലൗ പുംസാം യൗ വിഷ്ണുഗൃഹഗാമിനൗ

തൗ കരൗ സഫലൗ ജ്ഞേയൗ വിഷ്ണുപൂജാപരൗ തു യൗ 7

തേ നേത്രേ സുഫലേ പുംസാം പശ്യതോ യേ ജനാർദനമ്

സാ ജിഹ്വാ പ്രോച്യതേ സദ്ഭിർഹരിനാമപരാ തു യാ 8

സത്യം സത്യം പുനഃ സത്യമുദ്ധൃത്യ ഭുജമുച്യതേ

തത്ത്വം ഗുരുസമം നാസ്തി ന ദേവഃ കേശവാത്പരഃ 9

സത്യം വച്മി ഹിതം വച്മി സാരം വച്മി പുനഃപുനഃ
അസാരേഽസ്മിസ്തു സംസാരേ സത്യം ഹരിസമർചനമ് 10
സംസാരപാശം സുദൃഢം മഹാമോഹപ്രദായകമ്
ഹരിഭക്തികുഠാരേണ ച്ഛിത്ത്വാത്യന്തസുഖീ ഭവ 11
തന്മനഃ സംയുതം വിഷ്ണൗ സാ വാണീ യത്പരായണാ
തേ ശ്രോത്രേ തത്കഥാസാരപൂരിതേ ലോകവന്ദിതേ 12
ആനന്ദമക്ഷരം ശൂന്യമവസ്ഥാത്രിതയൈരപി
ആകാശമധ്യഗം ദേവം ഭജ നാരദ സന്തതമ് 13
സ്ഥാനം ന ശക്യതേ യസ്യ സ്വരൂപം വാ കദാചന
നിർദേഷ്ടും മുനിശാർദൂല ദ്ര ഷ്ടും വാപ്യകൃതാത്മഭിഃ 14
സമസ്തൈഃ കരണൈര്യുക്തോ വർത്തതേഽസൗ യദാ തദാ
ജാഗ്രദിത്യുച്യതേ സദ്ഭിരന്തര്യാമീ സനാതനഃ 15
യദാന്തഃകരണൈര്യുക്തഃ സ്വേച്ഛയാ വിചരത്യസൗ
സ്വപന്നിത്യുച്യതേ ഹ്യാത്മാ യദാ സ്വാപവിവർജിതഃ 16
ന ബാഹ്യകരണൈര്യുക്തോ ന ചാന്തഃ കരണൈസ്തഥാ
അസ്വരൂപോ യദാത്മാസൗ പുണ്യാപുണ്യവിവർജിതഃ 17
സർവോപാധിവിനിർമുക്തോ ഹ്യാനന്ദോ നിർഗുണോ വിഭുഃ
പരബ്രഹ്മമയോ ദേവഃ സുഷുപ്ത ഇതി ഗീയതേ 18
ഭാവനാമയമേതദ്വൈ ജഗത്സ്ഥാവരജങ്ഗമമ്
വിദ്യുദ്വിലോലം വിപ്രേന്ദ്ര ഭജ തസ്മാജ്ജനാർദനമ് 19
അഹിംസാ സത്യമസ്തേയം ബ്രഹ്മചര്യാപരിഗ്രഹൗ
വർതന്തേ യസ്യ തസ്യൈവ തുഷ്യതേ ജഗതാം പതിഃ 20
സർവഭൂതദയായുക്തോ വിപ്രപൂജാ പരായണഃ
തസ്യ തുഷ്ടോ ജഗന്നാഥോ മധുകൈടഭമർദനഃ 21
സത്കഥായാം ച രമതേ സത്കഥാം ച കരോതി യഃ
സത്സങ്ഗോ നിരഹങ്കാരസ്തസ്യ പ്രീതോ രമാപതിഃ 22

നാമസങ്കീർത്തനം വിഷ്ണോഃ ക്ഷുത്തൃട്പ്രസ്ഖലിതാദിഷു
കരോതി സതതം യസ്തു തസ്യ പ്രീതോ ഹ്യധോക്ഷജഃ 23
യാ തു നാരീ പതിപ്രാണാ പതിപൂജാപരായണാ
തസ്യാസ്തുഷ്ടോ ജഗന്നാഥോ ദദാതി സ്വപദം മുനേ 24
അസൂയാരഹിതാ യേ തു ഹ്യഹങ്കാരവിവർജിതാഃ
ദേവപൂജാപരാശ്ചൈവ തേഷാം തുഷ്യതി കേശവഃ 25
തസ്മാച്ഛൃണുഷ്വ ദേവർഷേ ഭജസ്വ സതതം ഹരിമ്
മാ കുരുഷ്വ ഹ്യഹങ്കാരം വിദ്യുല്ലോലശ്രിയാ വൃഥാ 26
ശരീരം മൃത്യുസംയുക്തം ജീവനം ചാതി ചഞ്ചലമ്
രാജാദിഭിർധനം ബാധ്യം സമ്പദഃ ക്ഷണഭങ്ഗുരാഃ 27
കിം ന പശ്യസി ദേവർഷേ ഹ്യായുഷാർദ്ധം തു നിദ്ര യാ
ഹതം ച ഭോജനാദ്യൈശ്ച കിയദായുഃ സമാഹൃതമ് 28
കിയദായുർബാലഭാവാദ് വൃദ്ധഭാവാത്കിയദ് ബൃഥാ
കിയദ്വിഷയഭോഗൈശ്ച കദാ ധർമാൻകരിഷ്യതി 29
ബാലഭാവേ ച വാർദ്ധക്യേ ന ഘടേതാച്യുതാർചനമ്
വയസ്യേവ തതോ ധർമാൻകുരു ത്വമനഹങ്കൃതഃ 30
മാ വിനാശം വ്രജ മുനേ മഗ്നഃ സംസാരഗഹ്വരേ
വപുർവിനാശനിലയമാപദാം പരമം പദമ് 31
ശരീരം ഭോഗനിലയം മലാദ്യൈഃ പരിദൂഷിതമ്
കിമർഥം ശാശ്വതധിയാ കുര്യാത്പാപം നരോ വൃഥാ 32
അസാരഭൂതേ സംസാരേ നാനാദുഃഖസമന്വിതേ
വിശ്വാസോ നാത്ര കർത്തവ്യോ നിശ്ചിതം മൃത്യുസങ്കുലേ 33
തസ്മാച്ഛൃണുഷ്വ വിപ്രേന്ദ്ര സത്യമേതദ് ബ്രവീമ്യഹമ്
ദേഹയോഗനിവൃത്യർഥം സദ്യ ഏവ ജനാർദനമ് 34
മാനം ത്യക്ത്വാ തഥാ ലോഭം കാമക്രോധവിവർജിതഃ
ഭജസ്വ സതതം വിഷ്ണും മാനുഷ്യമതിദുർലഭമ് 35

കോടിജന്മസഹസ്രേഷു സ്ഥാവരാദിഷു സത്തമ

സമ്ഭ്രാന്തസ്യ തു മാനുഷ്യം കഥഞ്ചിത്പരിലഭ്യതേ 36

തത്രാപി ദേവതാബുദ്ധിർദാനബുദ്ധിശ്ച സത്തമ

ഭോഗബുദ്ധിസ്തഥാ നൃണാം ജന്മാന്തരതപഃ ഫലമ് 37

മാനുഷ്യം ദുർലഭം പ്രാപ്യ യോ ഹരിം നാർചയേത്സകൃത്

മൂർഖഃ കോഽസ്തി പരസ്തസ്മാജ്ജഡബുദ്ധിരചേതനഃ 38

ദുർലഭം പ്രാപ്യ മാനുഷ്യം നാർചയന്തി ച യേ ഹരിമ്

തേഷാമതീവ മൂർഖാണാം വിവേകഃ കുത്ര തിഷ്ഠതി 39

ആരാധിതോ ജഗന്നാഥോ ദദാത്യഭിമതം ഫലമ്

കസ്തം ന പൂജയേദ്വിപ്ര സംസാരാഗ്നിപ്രദീപിതഃ 40

ചണ്ഡാലോഽപി മുനിശ്രേഷ്ഠ വിഷ്ണുഭക്തോ ദ്വിജാധികഃ

വിഷ്ണുഭക്തിവിഹീനശ്ച ദ്വിജോഽപി ശ്വപചാധമഃ 41

തസ്മാത്കാമാദികം ത്യക്ത്വാ ഭജേത ഹരിമവ്യയമ്

യസ്മിംസ്തുഷ്ടേഽഖിലം തുഷ്യേദ്യതഃ സർവഗതോ ഹരിഃ 42

യഥാ ഹസ്തിപദേ സർവം പദമാത്രം പ്രലീയതേ

തഥാ ചരാചരം വിശ്വം വിഷ്ണാവേവ പ്രലീയതേ 43

ആകാശേന യഥാ വ്യാപ്തം ജഗത്സ്ഥാവരജങ്ഗമമ്

തഥൈവ ഹരിണാ വ്യാപ്തം വിശ്വമേതച്ചരാചരമ് 44

ജന്മനോ മരണം നൃണാം ജന്മ വൈ മൃത്യുസാധനമ്

ഉഭേ തേ നികടേ വിദ്ധി തന്നാശോ ഹരിസേവയാ 45

ധ്യാതഃ സ്മൃതഃ പൂജിതോ വാ പ്രണതോ വാ ജനാർദനഃ

സംസാരപാശവിച്ഛേദീ കസ്തം ന പ്രതിപൂജയേത് 46

യന്നാമോച്ചാരണാദേവ മഹാപാതകനാശനമ്

യം സമഭ്യർച്യ വിപ്രർഷേ മോക്ഷഭാഗീ ഭവേന്നരഃ 47

അഹോ ചിത്രമഹോ ചിത്രമഹോ ചിത്രമിദം ദ്വിജ

ഹരിനാമ്നി സ്ഥിതേ ലോകഃ സംസാരേ പരിവർത്തതേ 48

ഭൂയോ ഭൂയോഽപി വക്ഷ്യാമി സത്യമേതത്തപോധന

നീയമാനോ യമഭടൈരശക്തോ ധർമസാധനൈഃ 49

യാവന്നേന്ദ്രിയവൈകല്യം യാവദ്വ്യാധിർന ബാധതേ

താവദേവാർചയേദ്വിഷ്ണും യദി മുക്തിമഭീപ്സതി 50

മാതുർഗർഭാദ്വിനിഷ്ക്രാന്തോ യദാ ജന്തുസ്തദൈവ ഹി

മൃത്യുഃ സംനിഹിതോ ഭൂയാത്തസ്മാദ്ധർമപരോ ഭവേത് 51

അഹോ കഷ്ടമഹോ കഷ്ടമഹോകഷ്ടമിദം വപുഃ

വിനശ്വരം സമാജ്ഞായ ധർമം നൈവാചരത്യയമ് 52

സത്യം സത്യം പുനഃസത്യമുദ്ധൃത്യ ഭുജമുച്യതേ

ദമ്ഭാചാരം പരിത്യജ്യ വാസുദേവം സമർചയേത് 53

ഭൂയോ ഭൂയോ ഹിതം വച്മി ഭുജമുദ്ധൃത്യ നാരദ

വിഷ്ണുഃ സർവാത്മനാ പൂജ്യസ്ത്യാജ്യാസൂയാ തഥാനൃതമ് 54

ക്രോധമൂലോ മനസ്താപഃ ക്രോധഃ സംസാരബന്ധനമ്

ധർമക്ഷയകരഃ ക്രോധസ്തസ്മാത്തം പരിവർജയേത് 55

കാമമൂലമിദം ജന്മ കാമഃ പാപസ്യ കാരണമ്

യശഃക്ഷയകരഃ കാമസ്തസ്മാത്തം പരിവർജയേത് 56

സമസ്തദുഃഖജാലാനാം മാത്സര്യം കാരണം സ്മൃതമ്

നരകാണാം സാധനം ച തസ്മാത്തദപി സന്ത്യജേത് 57

മന ഏവ മനുഷ്യാണാം കാരണം ബന്ധമോക്ഷയോഃ

തസ്മാത്തദഭിസംയോജ്യ പരാത്മനി സുഖീ ഭവേത് 58

അഹോ ധൈര്യമഹോ ധൈര്യമഹോ ധൈര്യമഹോ നൃണാമ്

വിഷ്ണൗ സ്ഥിതേ ജഗന്നാഥേ ന ഭജന്തി മദോദ്ധതാഃ 59

അനാരാധ്യ ജഗന്നാഥം സർവധാതാരമച്യുതമ്

സംസാരസാഗരേ മഗ്നാഃ കഥം പാരം പ്രയാന്തി ഹി 60

അച്യുതാനന്തഗോവിന്ദനാമോച്ചാരണഭേഷജാത്

നശ്യന്തി സകലാ രോഗാഃ സത്യം സത്യം വദാമ്യഹമ് 61

നാരായണ ജഗന്നാഥ വാസുദേവ ജനാർദന
ഇതീരയന്തി യേ നിത്യം തേ വൈ സർവത്ര വന്ദിതാഃ 62
അദ്യാപി ച മുനിശ്രേഷ്ഠ ബ്രഹ്മാദ്യാ അപി ദേവതാഃ
യത്പ്രഭാവം ന ജാനന്തി തം യാഹി ശരണം മുനേ 63
അഹോ മൗർഖ്യമഹോ മൗർഖ്യമഹോ മൗർഖ്യം ദുരാത്മനാമ്
ഹൃത്പദ്മസംസ്ഥിതം വിഷ്ണും ന വിജാനന്തി നാരദ 64
ശൃണുഷ്വ മുനിശാർദൂല ഭൂയോ ഭൂയോ വദാമ്യഹമ്
ഹരിഃ ശ്രദ്ധാവതാം തുഷ്യേന്ന ധനൈർന ച ബാന്ധവൈഃ 65
ബന്ധുമത്വം ധനാഢ്യത്വം പുത്രവത്ത്വം ച സത്തമ
വിഷ്ണുഭക്തിമതാം നൃണാം ഭവേജ്ജന്മനി ജന്മനി 66
പാപമൂലമയം ദേഹഃ പാപകർമരതസ്തഥാ
ഏതദ്വിദിത്വാ സതതം പൂജനീയോ ജനാർദനഃ 67
പുത്രമിത്രകലത്രാദ്യാ ബഹവഃ സ്യുശ്ച സംപദഃ
ഹരിപൂജാരതാനാം തു ഭവന്ത്യേവ ന സംശയഃ 68
ഇഹാമുത്ര സുഖപ്രേപ്സുഃ പൂജയേത്സതതം ഹരിമ്
ഇഹാമുത്രാസുഖപ്രേപ്സുഃ പരനിന്ദാപരോ ഭവേത് 69
ധിഗ്ജന്മ ഭക്തിഹീനാനാം ദേവദേവേ ജനാർദനേ
സത്പാത്രദാനശൂന്യം യത്തദ്ധനം ധിക്പുനഃ പുനഃ 70
ന നമേദ്വിഷ്ണവേ യസ്യ ശരീരം കർമഭേദിനേ
പാപാനാമാകരം തദ്വൈ വിജ്ഞേയം മുനിസത്തമ 71
സത്പാത്രദാനരഹിതം യദ്ദ്ര വ്യം യേന രക്ഷിതമ്
ചൗര്യേണ രക്ഷിതമിവ വിദ്ധി ലോകേഷു നിശ്ചിതമ് 72
തഡില്ലോലശ്രിയാ മത്താഃ ക്ഷണഭങ്ഗുരശാലിനഃ
നാരാധയന്തി വിശ്വേശം പശുപാശവിമോചകമ് 73
സൃഷ്ടിസ്തു വിവിധാ പ്രോക്താ ദേവാസുരവിഭേദതഃ
ഹരിഭക്തിയുതാ ദൈവീ തദ്ധീനാ ഹ്യാസുരീ മഹാ 74

തസ്മാച്ഛൃണുഷ്വ വിപ്രേന്ദ്ര ഹരിഭക്തിപരായണാഃ

ശ്രേഷ്ഠാഃ സർവത്ര വിഖ്യാതാ യതോ ഭക്തിഃ സുദുർലഭാ 75

അസൂയാരഹിതാ യേ ച വിപ്രത്രാണപരായണാഃ

കാമാദിരഹിതാ യേ ച തേഷാം തുഷ്യതി കേശവഃ 76

സമ്മാർജനാദിനാ യേ തു വിഷ്ണുശുശ്രൂഷണേ രതാഃ

സത്പാത്രദാനനിരതാഃ പ്രയാന്തി പരമം പദമ് 77

ഇതി ശ്രീബൃഹന്നാരദീയപുരാണേ പൂർവഭാഗേ പ്രഥമപാദേ ഹരിഭക്തി ലക്ഷണം നാമചതുസ്ത്രിംശോऽധ്യായഃ 34
